

VÄLFÄRDSSKAPARNA 2021

Småföretagen – största finansiären av
kommunernas välfärdstjänster

April 2021

företagarna

Företagarna företräder 60 000 företagare och har 2 000 förtroendevalda. Vi erbjuder nätverk, kunskap och praktisk hjälp samt driver utvecklingen för ett bättre företagsklimat, så att företagare får rätt förutsättningar för att kunna utveckla sin verksamhet och nå sina mål.

INNEHÅLL

Sammanfattning	5
Inledning	6
Analys och resultat	7
Småföretagen är största skattebetalaren i 189 av 290 kommuner	8
Utvecklingen över tid	9
Gotland är fortsatt det län med högst andel skatteintäkter från småföretag.....	10
Svaga utsikter för år 2020 och framåt	12
Företagarna tycker: 13 förslag för välfärdsskapande	13
Kommunernas myndighetsutövning	13
Offentlig upphandling	14
Infrastruktur och byggnation.....	14
Brottslighet och trygghet.....	15
Metod: Hur räknar vi?	16
Kommunalskatt	16
Förvärvsarbetande och ej förvärvsarbetande personer	17
Arbetsställlets sektorstillhörighet	17
Utpendlare	18
Genomsnittsinkomst och kommunal inkomstskatt	19
Starka indikationer	19
Appendix	20
Kommunala skatteintäkter per sektor och kommun	20

FÖRORD

I Sverige finns det över en miljon företag som har skapats av våra 500 000 företagare. Småföretagen – som avser företag med färre än 50 anställda – utgör 99,4 procent av dessa och står för hela fyra av fem jobb som skapats under de senaste trettio åren. Den stora majoriteten av småföretagen är ägarledda företag där ägaren både styr och arbetar i företaget. Nästan alla företag vill växa och därmed skapa fler jobb tillfällena. Jobben som skapas i de privata företagen genererar inte bara inkomster till de anställda utan också skatteintäkter till vår gemensamma välfärd.

Vi har sammanställt den här rapporten för att synliggöra småföretagens betydelse för välfärden i hela Sverige och i synnerhet för kommunerna där småföretagen är verksamma. Beräkningarna baseras på statistik från SCB och Arbetsförmedlingen. Vår förhoppning är att den här rapporten leder till en öppen dialog om det lokala näringslivsklimatet och småföretagens betydelse för framtidens jobb och välfärd runt om i landet.

Martin Daniels
statistiker
Företagarna

SAMMANFATTNING

Företagarna har via en unik sammanställning av officiell statistik tagit reda på hur stor del av kommunernas skatteintäkter som kommer från småföretagen. Det är viktigt att ta reda på eftersom bakom varje skattekrona som finansierar välfärd och kommunal service finns en skattebetalare. Och varje skattekrona måste först skapas innan den kan fördelas.

Resultatet visar att småföretagen och deras anställda sammantaget står för de största skatteintäkterna på kommunal nivå. Småföretag (med färre än 50 anställda) står för 28 procent av de kommunala skatteintäkterna i Sveriges kommuner, jämfört med 22 procent från större företag (fler än 50 anställda). Hälften av de kommunala skatteintäkterna kommer alltså från den privata sektorn. Vid sidan av privat sektor kommer skattekrona främst ifrån offentlig sektor (26 procent) och pensionärer (14 procent).

På kommunal nivå står småföretagen för den största andelen av skatteintäkterna i hela 189 av Sveriges 290 kommuner. Småföretagens andel av de kommunala skatteintäkterna är störst i Åre (42 procent) följt av Sorsele (40 procent) på en andra plats. Ny trea är Årjäng (39 procent) som har klättrat två placeringar sedan förra mätningen av Välfärdsskaparna som genomfördes för två år sedan. På de tre sista platserna, med lägst andel skatteintäkter från småföretagen, hittar vi återigen Oxelösund (17 procent), Oskarshamn (19 procent) och Fagersta (20 procent).

I jämförelsen av regioner är det återigen Gotland som toppar listan med högst andel kommunala skatteintäkter från småföretag. Ungefär var tredje skattekrona kommer från småföretagen på Gotland. Jämtlands län är ny två på listan och passerar därmed Stockholms län som ramlar ner till en tredje plats, båda med runt 31 procent av de kommunala skatteintäkterna från småföretag.

Förutsägbara **villkor som underlättar** och stödjer företagande är avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Genom minskad regelbörda, sänkt skattetryck och tillgång till kompetent arbetskraft kan företag växa.

MÅNGA ÅTGÄRDER KAN GENOMFÖRAS UTE I KOMMUNERNA:

- Vässa den kommunala servicen mot företagen. Ett positivt bemötande främjar entreprenörskap och bidrar till kommunens utveckling.
- Konkurrensutsätt mer av den kommunala verksamheten. Höj direktupphandlingsgränsen, dela upp större upphandlingar och ta fram och implementera en långsiktig upphandlingsplan.
- Inför efterhandsdebitering inom fler områden än livsmedelskontroll och utöka kommunala tjänstegarantier gentemot företag.
- Förbättra dialogen med näringslivet gällande bygg- och infrastrukturplanering.
- Integrera trygghetsfrågorna i näringslivsarbetet och stärk upp med kommunala ordningsvakter.

INLEDNING

Visste du att småföretagen utgör 99,4 procent av samtliga företag i Sverige? Det finns över en miljon småföretag. En stor majoritet har endast några få anställda. Tänk på butiken där du handlar mat, blomsteraffären på hörnet, bilgaraget som hjälper dig att byta däck, snickeriet som tillverkar möbler och åkeriföretaget som varje vecka levererar trä till snickeriet. Även skogsägaren som avverkar och säljer skog är ett av dessa småföretag. I de flesta fall handlar det om ägarledda företag, där ägarna både styr och arbetar i företaget.

Ungefär var tionde sysselsatt i Sverige är en företagare. Många av dessa företagare har valt att skapa jobb åt en annan person – eller flera. Statistik från SCB visar att fyra av fem jobb har skapats i de små och medelstora företagen under de senaste trettio åren. Det innebär att de mindre företagen och deras tillväxt blir en avgörande nyckel för Sveriges ekonomiska återhämtning efter coronakrisen.

Småföretag är viktiga underleverantörer till större bolag som ofta är aktiva på den globala marknaden. Småföretagen står indirekt för mer än hälften av förädlingsvärdet i exporten som leverantörer till stora exporterande företag, enligt OECD¹. Om det går bra för småföretagen kan de växa, anställa fler och skapa arbete åt personer och andra småföretag.

Jobben som skapas i småföretag genererar inte bara inkomster till de anställda utan även till allmänheten. Företagare och anställda betalar kommunal inkomstskatt. I genomsnitt ligger den kommunala skattesatsen på 32 procent, varav 21 procentenheter går till kommunen och 11 procentenheter går till regionen. Kommunerna använder skatteintäkterna för att bygga och underhålla gator, vägar, parkering och parker, till idrotts- och fritidsanläggningar, till skolor, biblioteket, räddningstjänsten, till ekonomiskt bistånd, till miljöinsatser och mycket mer. Frågan är hur viktiga småföretagen är för de kommunala inkomsterna och därmed i slutändan resurserna till vår gemensamma välfärd och kommunala service.

¹ Statistics Denmark & OECD (2017) Nordic Countries in Global Value Chains

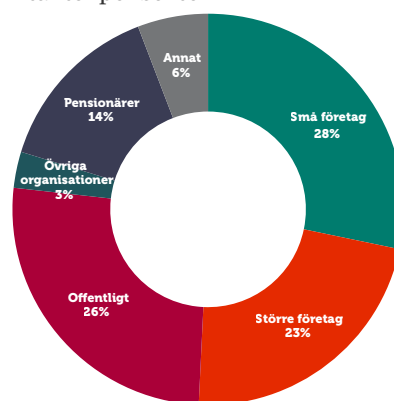
ANALYS OCH RESULTAT

Störst andel av kommunala skatteintäkter från småföretagen

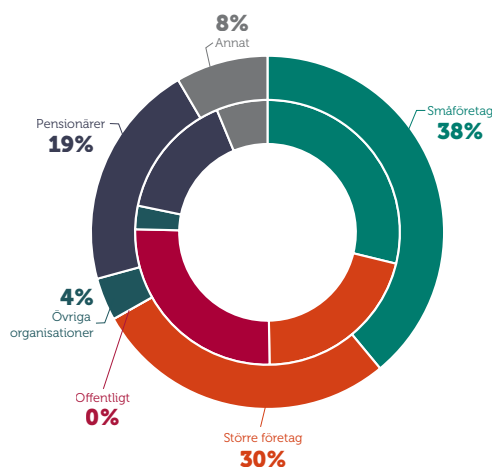
Småföretagen och deras anställda står sammantaget för de största skatteintäkterna på kommunal nivå. Totalt sett står de små företagen för 28 procent av de kommunala skatteintäkterna i Sveriges kommuner, jämfört med 22 procent från stora företag. Sammanlagt kommer alltså hälften av de kommunala skatteintäkterna från små och stora privatägda bolag. Drygt en av fyra kommunala skattekronor kommer från den offentliga sektorn. Pensionärer står för 14 procent av de kommunala skatteintäkterna och tre procent kommer från övriga organisationer. Resterande sex procent redovisas under kategorin "Annat", där bland annat arbetslösa personer finns.

Totalt betalades 482 miljarder kronor i kommunalskatter år 2019. Småföretagen står för 136 miljarder kronor; i genomsnitt 467 miljoner kronor per kommun eller mer än 13 000 kronor för varje person som bor i Sverige. Det avser alltså endast den kommunala inkomstskatten, inte region- eller statliga skatter. Moms och kapitalskatt ingår därmed inte heller i beräkningarna.

Figur 1 Andel av kommunala skatteintäkter per sektor

Figur 2 Andel av kommunala skatteintäkter per sektor, där den offentliga sektorn exkluderas

VARFÖR INGÅR DEN OFFENTLIGA SEKTORN SOM FINANSIERAS TILL STÖRSTA DEL AV SKATTER?

Rent tekniskt bidrar även den offentliga sektorn till de kommunala skatteintäkterna eftersom anställda som jobbar inom offentlig förvaltning eller offentligägda bolag betalar skatt på förvärvsinkomst till kommunen. Indirekt är det privata företag, och framför allt småföretag (som inte finansieras med skattemedel), som verkligen skapar skatteintäkterna så att den offentliga verksamheten och allmänna utgifter kan finansieras. Figur 2 visar hur fördelningen av kommunala skatteintäkterna ser ut om vi skulle exkludera den offentliga sektorn. Den inre cirkeln visar samma resultat som figur 2 och den yttre cirkeln visar hur det ser ut utan offentlig verksamhet. Korrigerad av det faktum att den offentliga sektorn finansieras med skatteintäkter blir småföretagens andel av de kommunala skatteintäkterna hela 38 procent. De större företagens andel ökar till 30 procent, vilket innebär att den privata sektorn totalt står för mer än två av tre skattekronor.

Privat sektor ökar, mindre från pensionärer

Privat sektor svarar för över hälften av de kommunala skatteintäkterna, se tabell 1. Det är en högre andel än vad som uppmätts i tidigare upplagor av Valfärdsskaparna. Inom privat sektor är det, som vi visat tidigare i rapporten, småföretagen som är den viktigaste finansiären av kommunala skatteintäkter. Svagast utveckling hade pensionärer som minskade sin andel till kommunkassan med 1,1 procentenheter, både sänkt skatt för pensionärer och att fler äldre fortsätter att förvärvsarbeta (i stället för att gå i pension) bidrog till nedgången.

En statistikförändring gällande förvärvsarbetande innebär att något färre skatteintäkter i årets mätning hamnar i småföretag och något fler i medelstora och stora företag. Det är en ren statistisk förändring och visar inte på hur utvecklingen har sett ut mellan åren. Men även om utvecklingen hade gått i den riktningen så är det inte heller ett problem i sig, utan tvärtom en önskvärd utveckling när framgångsrika företagare lyckas med resan – från småföretagare till att bli ett stort globalt företag. Problemet uppstår om småföretagen slutar växa och därför är det också viktigt att bevaka och förbättra småföretagens villkor och förutsättningar.

Småföretagen är största skattebetalaren i 189 av 290 kommuner

Småföretagen är största skattebetalaren i 189 av Sveriges 290 kommuner. Den offentliga sektorn står för den största andelen inkomstskattintäkter i 85 kommuner. Relativt många av dessa kommuner ligger i norra delen av landet. Större företag står för den största delen av de kommunala skatteintäkterna i 15 kommuner: Stockholm, Södertälje, Solna, Sigtuna, Oxelösund, Finspång, Mjölby, Älmhult, Oskarshamn, Olofström, Göteborg, Mölndal, Surahammar, Västerås samt Ludvika. De flesta av dessa kommuner associeras också starkt med lokala storföretag. Endast i Båstad är pensionärer den viktigaste sektorn vad gäller kommunala skatteintäkter. Medelåldern i tenniskommunen är bland de högsta i Sverige.

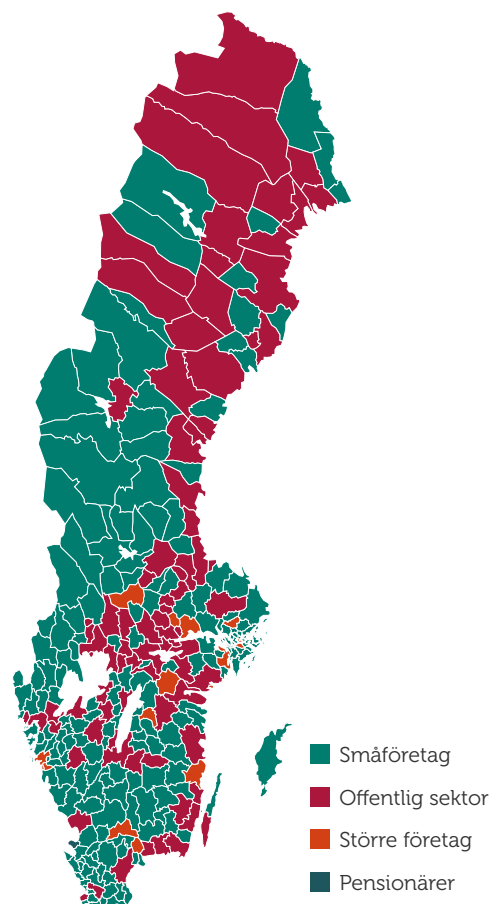
Småföretagens andel av kommunala skatteintäkter är – precis som i Valfärdsskaparna 2017 och 2019 – störst i Åre. I Åre kommun kommer 42 procent av inkomstskattintäkterna från småföretagen, vilket motsvarar 211 miljoner kronor. Sorsele behåller andra plats i rangordningen som man klättrade till 2019. I Sorsele kommer 40 procent av skatteintäkterna från småföretagen.² Årjäng är ny på tredje plats med 39 procent av de kommunala skatteintäkterna från småföretag.

Tabell 1 Jämförelse Valfärdsskaparna 2017, 2019 och 2021*

	2017	2019	2021
Privat sektor	49,8%	49,8%	50,8%
Offentlig sektor	25,5%	25,6%	26,0%
Övriga organisationer	2,9%	2,9%	3,0%
Pensionärer	15,5%	15,5%	14,4%
Annat	6,3%	6,2%	5,8%

*Notera att analysen genomfördes på statistiken år t -2, det vill säga 2015, 2017 och 2019.

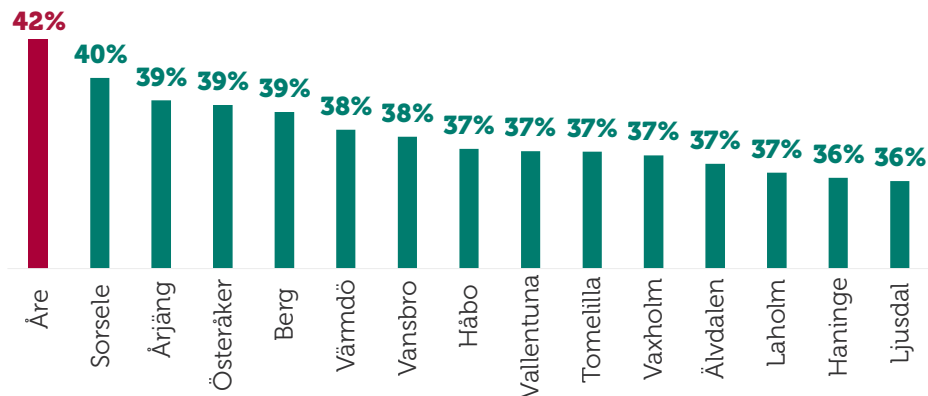
Figur 3 Största kommunala "skattebetalaren" per kommun, efter sektor

² Det bekräftas av statistik från SCB på andelen av befolkningen som är företagare: Sorsele och Åre finns bland de fyra kommunerna med högst andel företagare bland invånarna.

Oxelösund är – precis som i Valfärdsskaparna 2017 och 2019 – kommunen med lägst andel skatteintäkter från småföretag, 17 procent kommer från företag med färre än 50 anställda, vilket motsvarar 94 miljoner kronor. Det är dock inte så att småföretagen har mindre betydelse i Oxelösund. Förklaringen är helt enkelt att det stora företaget SSAB är väldigt viktigt för kommunens skatteintäkter.

Figur 4 Topp 15 kommuner med högst andel kommunala skatteintäkter från småföretag

Utvecklingen över tid

Välfärdsskaparna beskriver en samhällsstruktur om vem som skapar och finansierar de kommunala välfärdstjänsterna. Förändringar i samhällsstruktur tenderar att vara små på kort sikt. Det är främst de mindre kommunerna som stiger eller faller mest i ranking för ett enskilt år och det beror på att de är mer känsliga för effekten av in- eller utflytt (eller nedläggning) av ett större företag eller offentlig verksamhet. I allmänhet gäller att småföretagen inte bara skapar arbetstillfällen och skatteintäkter, de bidrar dessutom till en kommunal riskspridning. Det finns flera exempel på kommuner som drabbats hårt när en stor arbetsgivare har lagt ned verksamheten, och det påverkar skatteintäkterna betydligt mer än om ett mindre företag tvingas slå igen.

De kommuner som har förbättrat sin relativa position mest jämfört med 2019 års Valfärdsskaparna är Storfors, Arjeplog, Färgelanda, Ånge och Övertorneå. Storfors i Värmland är den kommunen som stiger mest i rangordningen 2021. Där har småföretagens andel i kommunala skatteintäkterna ökat från 29 procent 2019 till 32 procent 2021 och därmed stiger kommunen 82 placeringar från 171 till 89.

Rankingen med samtliga 290 kommuner och fördelningen av kommunala skatteintäkter per sektor finns i Appendix och på:

<https://www.foretagarna.se/politik-paverkan/rapporter/2021/valfardsskaparna/>

Gotland är fortsatt det län med högst andel skatteintäkter från småföretag

Undersökningen bygger på kommunal statistik och därför är det även möjligt att redovisa siffror på länsnivå. Gotland toppar listan som länet med högst andel kommunala skatteintäkter från småföretag – precis som i Välfärdsskaparna 2019 och 2017. Drygt var tredje kommunal skattekrona på Gotland kommer från småföretagen. Endast 11 procent kommer från större företag, och det beror troligtvis på den naturliga begränsningen av den inhemska marknaden på en ö som Gotland. 100 kilometer hav mellan ön och Sveriges fastland gör det svårare att "exportera" varor och tjänster till resten av Sverige och därför är Gotland mer beroende av konsumtionen på ön, vilket begränsar den lokala marknaden.

På andra plats följer Jämtlands län som stiger en placering jämfört med 2019 års ranking och passerar därmed Stockholms län. I Jämtlands län står småföretagen för 31 procent av de kommunala skatteintäkterna. Jämtland är tillsammans med Gotland de två län där större företag har minst betydelse för skatteintäkterna, vilket betyder att kommunerna i de två länen i större utsträckning än andra behöver förlita sig på småföretagen. I samtliga län är småföretagens andel av kommunernas skatteintäkter högre än från de större företagen.

I VILKEN KOMMUN HAR DEN TOTALA PRIVATA SEKTORN STÖRST BETYDELSE FÖR SKATTEINTÄKTERNA?

Även om fokus i den här analysen ligger på småföretagens betydelse för kommunen är det relevant att titta på vikten av den privata sektorn som helhet. Sundbyberg är kommunen där den privata sektorn bidrar mest – hela 65 procent – till de kommunala skatteintäkterna. Både Sundbyberg och Upplands Väsby behåller sina topplaceringar från 2019 och båda har dessutom ökat andelen skatteintäkter från privat sektor. Nacka är ny trea, upp en placering från förra mätningen.

Högst upp hamnar främst tätbefolkade kommuner i Stockholms län tillsammans med två välkända företagarkommuner i Småland. Längst ned i rangordningen efter privata sektorns andel i skatteintäkterna finns många glesbefolkade kommuner i norra Sverige. Men också Karlsborg i Västra Götalands län och Härnösand i Västernorrlands län hamnar långt ned på listan.

Figur 5. Kommuner med högst andel kommunala skatteintäkter från privata sektorn

I 287 av 290 kommuner står privata sektorn för den största andelen av kommunala skatteintäkterna. Tre glesbefolkade norrlandskommuner är undantag, där den offentliga sektorn visar sig vara viktigast: Arvidsjaur, Boden och Kiruna. Den negativa befolkningsutvecklingen i många norrlandskommuner leder till mindre gynnsamma förutsättningar för privat företagande. Det ska finnas bra villkor för företagande i hela Sverige, och därför är det viktigt att värna servicenivån i, och transportmöjligheter till och från, glesbygdskommuner i Norrland.

Tabell 2. Länsvis fördelning av kommunala skatteintäkter per sektor

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	LÄN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
1	1	0	Gotlands län	32%	11%	29%	4%	18%	6%
2	3	1	Jämtlands län	31%	12%	32%	3%	16%	6%
3	2	-1	Stockholms län	31%	27%	19%	3%	12%	6%
4	4	0	Hallands län	30%	21%	25%	3%	16%	5%
5	8	3	Värmlands län	28%	17%	28%	3%	17%	6%
6	5	-1	Skåne län	28%	22%	26%	3%	15%	6%
7	7	0	Jönköpings län	28%	22%	27%	3%	14%	5%
8	11	3	Dalarnas län	28%	18%	29%	3%	17%	6%
9	6	-3	Uppsala län	28%	20%	30%	3%	14%	4%
10	10	0	Västra Götalands län	27%	23%	27%	3%	14%	6%
11	9	-2	Kronobergs län	27%	22%	27%	3%	15%	5%
12	12	0	Gävleborgs län	27%	19%	28%	3%	17%	6%
13	14	1	Kalmar län	27%	18%	29%	3%	18%	6%
14	13	-1	Södermanlands län	27%	21%	27%	3%	17%	5%
15	17	2	Västernorrlands län	26%	18%	30%	3%	17%	6%
16	15	-1	Västmanlands län	26%	25%	26%	2%	16%	5%
17	19	2	Norrbottnens län	26%	15%	34%	3%	16%	6%
18	16	-2	Östergötlands län	25%	24%	28%	2%	15%	5%
19	18	-1	Västerbottnens län	25%	16%	34%	4%	15%	6%
20	20	0	Örebro län	24%	22%	31%	3%	16%	5%
21	21	0	Blekinge län	24%	18%	32%	3%	17%	6%

Den privata sektorn är stor i Stockholm: hela 58 procent av de kommunala skatteintäkterna kommer från den privata sektorn – högst andel i Sverige. Andelen som kommer från den offentliga sektorn och pensionärer är lägst av alla län.

I Blekinge och Örebro län är småföretagens andel lägst i landet, men fortfarande kommer en fjärdedel av skatteintäkterna där från småföretagen, och därmed mer än från större företag. I varje län står den privata sektorn för största andelen av skatteintäkterna. En jämförelse mellan Välfärdsskapparna 2019 och 2021 visar inga stora förflyttningar i länsrangordningen. De största placeringförändringarna är att Värmland och Dalarna stiger tre platser och Uppsala tappar tre placeringar.

Svaga utsikter för år 2020 och framåt

Den här rapporten har visat att varje skattekrona först måste skapas innan den kan fördelas i kommunen. Småföretagen skapar inte bara flest jobb över tid, utan småföretagen är också den främsta finansören av de kommunala välfärdstjänsterna. Coronapandemin har inneburit ett hårt slag för ekonomi och jobb med färre förvärvsarbetande och fler arbetslösa som följd. Jobbutvecklingen i de olika sektorerna visar att småföretagen drabbades särskilt hårt under 2020. Många småföretag är lokalt förankrade och ofta inom olika tjänstenärings. De större företagen ser ut att ha klarat krisen relativt sett bättre än småföretagen sett till jobbutvecklingen.

Småföretagen är som bekant den största finansören av de kommunala välfärdstjänsterna. Färre småföretag innebär allt annat lika lägre kommunala skatteintäkter. Samtidigt är småföretagen ingen ko som man kan mjölka ur hur mycket skattemedel som helst. För att skapa en långsiktig balans mellan skattebas och konkurrenskraftiga småföretag krävs reformer. Först då har vi förutsättningar att gå stärkta ur coronakrisen och på så sätt få i gång svensk ekonomi, jobbskapande och en långsiktigt hållbar finansiering av välfärd i kommunerna. Företagarna har de politiska förslagen som kan göra skillnad.

FÖRETAGARNA TYCKER: 13 FÖRSLAG FÖR VÄLFÄRDSSKAPANDE

Även om det är relativt enkelt att starta företag i Sverige, är det verkligen inte alltid lätt att få företag att växa och bli framgångsrika. Det finns gott om politiskt beslutade hinder som hämmar företagens jobb- och välfärdsskapande. Företagarfientliga lagar, skatter och byråkrati kan sätta käppar i hjulet på de mest orimliga sätt eftersom politiker inte satt sig in i vilka konsekvenser deras beslut får.

Förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande är avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagens tillgång till kompetens, kostnaden att anställa, samt incitamenten för företagande genom bland annat skattesystemets utformning och andra för konkurrenskraften viktiga frågor måste prioriteras. Annars är risken stor att investeringar skjuts på framtiden och lågkonjunkturen cementeras.

Genom minskad regelbörda, sänkt skattetryck och tillgång till kompetent arbetskraft kan företag växa. Men det finns även mycket som kan göras på det lokala planet. Nedan listar Företagarna 13 förslag för att öka förutsättningarna runt om i Sverige för fler jobb, ökad tillväxt och välfärd.

Kommunernas myndighetsutövning

VÄSSA DEN KOMMUNALA SERVICEN MOT FÖRETAGEN

Den myndighetsutövande delen av kommunens verksamhet kan inom ramarna för lagar och regelverk drivas med viljan att hjälpa eller med viljan att stjälpa. Ett positivt bemötande främjar entreprenörskap och bidrar till kommunens utveckling. Enligt en kartläggning gjord av Näringslivets regelråd, NNR, är det stora och oförklarliga skillnader mellan Sveriges kommuner när det kommer till storlek på avgifter, avgiftsnivåer och regeltillämpning. Kommunledningen bör sätta upp kvantitativa mål med fokus på resultat och kostnadseffektivitet för att vässa den kommunala servicen gentemot företag. Samtliga kommuner bör även ha en process för kommunal regelgivning med en tydlig konsekvensanalys kring vad regeln innebär för framför allt små företag. Processen bör även innefatta förankring i ett advisory board bestående av representanter för det lokala näringslivet (av typen näringslivsråd).

INFÖR EFTERHANDSDEBITERING INOM FLER OMRÅDEN ÄN LIVSMEDELSKONTROLL

De flesta kommuner har ett avgiftssystem för sin tillsynsverksamhet som debiterar företagen oavsett om tillsynen har genomförts eller inte, vilket för den enskilda företagaren upplevs som både obegripligt och illegitimt. Från och med 2023 kommer det vara obligatoriskt för samtliga kommuner att tillämpa efterhandsdebitering för livsmedelskontroller. Företagarna vill att fakturering efter faktisk genomförd tillsyn blir obligatoriskt inom all form av kommunal myndighetsutövning gentemot företag, och inte bara inom livsmedelskontroller.

UTÖKA KOMMUNALA TJÄNSTEGARANTIER GENTEMOT FÖRETAG

För ett företag som vill göra en utbyggnad eller starta upp restaurangverksamhet inför sommaren kan det vara förödande om tillståndet drar ut på tiden. Enligt gällande plan- och bygglag ska bygglovsavgiften reduceras med en femtedel per påbörjad vecka för handläggningstiden som överstiger tio veckor. Företagarna vill att tjänstegarantier, där kommuner åläggs att fatta beslut om tillståndsärenden inom en viss tid och att tillståndsavgiften minskas eller efterskänks om kommunen inte uppfyller garantin, breddas till att omfatta fler tillståndsområden.

KONKURRENSUTSÄTT MER AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

Samtliga kommuner bör varje år göra en genomlysning av den kommunala verksamheten och se över om det finns verksamheter och områden som i dagsläget drivs i egen regi men som i stället kan utföras av näringslivet på entreprenad. I samband med denna översyn bör även kommunerna undersöka ifall in-houseverksamheterna verkligen faller inom den kommunala kompetensen. I annat fall strider detta mot reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Offentlig upphandling

HÖJ DIREKTUPPHANDLINGSGRÄNSEN OCH INFÖR ETT KRAV ATT ANNONSERA DIREKTUPPHANDLINGAR

Med direktupphandling avses en upphandling utan krav på anbud i viss form. I nuläget är det svårt för leverantörer att få reda på när dessa kontrakt ingås. Företagarna föreslår därför att det införs ett krav att annonsera även direktupphandlingar. Detta för att bidra till transparens och för att attrahera fler leverantörer att lämna anbud. Direktupphandlingsgränsen bör höjas till omkring 1 miljon kronor för att underlätta för både det offentliga och företag att göra fler flexibla affärer.

DELA UPP STÖRRE UPPHANDLINGAR ELLER MÖJLIGGÖR FÖR SMÅFÖRETAG ATT SAMARBETA I UPPHANDLINGAR

För att underlätta för småföretags deltagande bör upphandlande myndigheter beakta möjligheterna att dela upp större upphandlingar i mindre delar som gör att småföretag kan vara med och lämna anbud. För det fall där det är olämpligt att dela upp en offentlig upphandling bör i vart fall upphandlande myndigheter underlätta för småföretag att delta genom att informera om möjligheten att lämna in gemensamma anbud.

TA FRAM OCH IMPLEMENTERA EN LÅNGSIKTIG UPPHANDLINGSPLAN

Upphandlande myndigheter bör bli bättre på att tillkännage vilka inköp som kommer att ske under året för att underlätta för leverantörer att planera och frigöra kapacitet i företagen för att möjliggöra anbudslämnande.

Infrastruktur och byggnation

KOMMUNENS DIALOG MED NÄRINGSLIVET GÄLLANDE BYGG- OCH INFRASTRUKTURPLANERING

Det sker ständigt förbättringar och förändringar av stadskärnor. Nya bostäder, nya stationer och spårdragningar är exempel på infrastrukturprojekt som inverkar på alla som bor, arbetar och driver företag i en region. Både inför och under byggprojekten är dialog med företagare viktigt för att de ska kunna förbereda sig och sin verksamhet på bästa sätt. När projekten budgeteras bör det också inkluderas hur kommunen kan stötta eventuella flyttar av näringsverksamheter till följd av projektet. Kommuner bör löpande i den fysiska planeringen involvera näringslivet tidigt i processen. När nya detaljplaner tas fram är det viktigt att kommuner planlägger både för nya bostäder, men också för företagsetablering i form av byggbar mark och lokaler och välfungerande möjligheter till leveranser.

BÄTTRE UTBYGGT BREDBAND

På landsbygden upplever många företag problem med att bredbandstillgången eller mobiltelefonfäckningen inte klarar av ökade kapacitetskrav – en infrastruktur som är avgörande för att kunna driva företag. Trots detta saknar närmare hälften av landsbygdsborna anslutning. En undermålig bredbandspolitik splittrar stad och landsbygd och omöjliggör förutsättningarna att kunna bo och verka i hela landet. För att Sverige ska klara målet om att hela Sverige ska ha tillgång till snabbt bredband år 2025 krävs ytterligare medel för utbyggnad av fibernät (vilket Post- och telestyrelsen bedömer uppgå till omkring 22 miljarder kronor), enklare tillståndsgivning från kommunen för att skapa förutsägbarhet hos den aktör som bygger bredband samt ändring av dagens regelverk så att landets stadsnät undantas från den så kallade lokaliseringprincipen.

ÖKAD TRAFIKSÄKERHET BÖR FOKUSERA PÅ UPPRUSTNING OCH INVESTERING

Trafiksäkerhet är viktigt och att aktivt arbeta för Nollvisionen är en självklarhet. Under den senaste tiden har hastighetsgränser sänkts runt om i landet med syfte att öka trafiksäkerheten. Detta har drabbat företag på lands- och glesbygd särskilt hårt då sänkta hastighetsgränser haft en negativ inverkan på tillgänglighet och bidragit till regionförminskning när restiderna förlängs, vilket påverkar produktivitet och kompetensförsörjning. Ett utökat underhåll i kombination med ytterligare resurser till mitträckesseparering, säkra stråk för oskyddade trafikanter och säkrare vägkorsningar är mer effektiva lösningar för att öka trafiksäkerheten än att sänka hastighetsgränserna.

FÖRÄNDRA STRANDSKYDDET

För ett starkare företagsklimat i hela landet, med goda förutsättningar att bo och verka även på lands- och glesbygd krävs ett förändrat strandskydd. Dagens lagstiftning är oförutsägbar och tillämpas många gånger på ett orimligt sätt för såväl kommuner som näringsliv, och utgör därför ett hinder för konkurrenskraft och utveckling i orter utanför storstäderna. Vid en ändrad strandskyddslagstiftning bör det generella strandskyddet avskaffas och i stället bör kommunerna ansvara för att bestämma platser där ett strandskydd kan behövas för att skydda särskilda naturvärden för exploatering.

Brottslighet och trygghet

INTEGRERA TRYGGHETSFRÅGORNA I NÄRINGSLIVSARBETET

Företagarnas rapport Brott mot företagare 2021 visar att andelen företagare som upplever otrygghet på grund av bristande polisnärvaro har ökat från 41 till 51 procent på bara tre år. Bara under det senaste året har andelen företagare som övervägt att lägga ned sin verksamhet på grund av kriminaliteten ökat från 13 till 19 procent. På samma sätt som många kommuner i dag involverar det lokala näringslivet i frågor som rör service i myndighetsutövningen, kommunal upphandling och kompetensförsörjning behöver även trygghet och säkerhet integreras i kommunernas löpande näringslivsarbete. Det kan handla om näringslivsplaner och strategidokument, samt i löpande kommunikation via nyhetsbrev och kommunens hemsida. Även vid fysiska träffar i form av näringslivsråd och frukostmöten behöver kommunen säkerställa att poliser från lokalpolisområdet och kommunens säkerhetssamordnare vid behov finns representerade.

STÄRK UPP MED KOMMUNALA ORDNINGSVAKTER

Som ett sätt att komplettera den polisiära närvaron, eller avsaknaden av den, bör fler kommuner se över möjligheten att bidra till det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet genom att anlita och anställa kommunala ordningsvakter. Samtidigt är det då viktigt att kommunen tydligt kommunicerar till det lokala näringslivet vad som är syftet med ordningsvakterna samt vilka befogenheter de kommunala ordningsvakterna har respektive inte har.

METOD: HUR RÄKNAR VI?

I rapporten analyseras hur stor andel av kommunernas skatteintäkter som kommer från olika sektorer. Undersökningen utgår från inkomsttagarens perspektiv och alla som bor i kommunen och betalar kommunal inkomstskatt ingår i analysen:

- sysselsatta i småföretag: privata företag med färre än 50 sysselsatta
- sysselsatta i större företag: privata företag med minst 50 sysselsatta
- sysselsatta i offentlig sektor: statlig förvaltning, statliga affärsverk, primärkommunal förvaltning, regioner, övriga offentliga institutioner, statligt ägda företag och organisationer, kommunalt ägda företag och organisationer
- sysselsatta i övriga organisationer: stiftelser, församlingar och samfälligheter, bostadsrättsföreningar, andra ekonomiska föreningar, arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer, idrottsföreningar, föreningar och intresseföreningar
- pensionärer
- annat (arbetslös, sjuk, studerande, övrigt)

Undersökningen bygger på offentlig statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) och Arbetsförmedlingen. Statistik om antalet arbetslösa kommer från Arbetsförmedlingen, all övrig statistik kommer från SCB. Statistiken baseras på år 2019; som är de senast tillgängliga uppgifterna. Analysen bygger på kommunnivå och kan summeras till samtliga län och riket som helhet.

Kommunalskatt

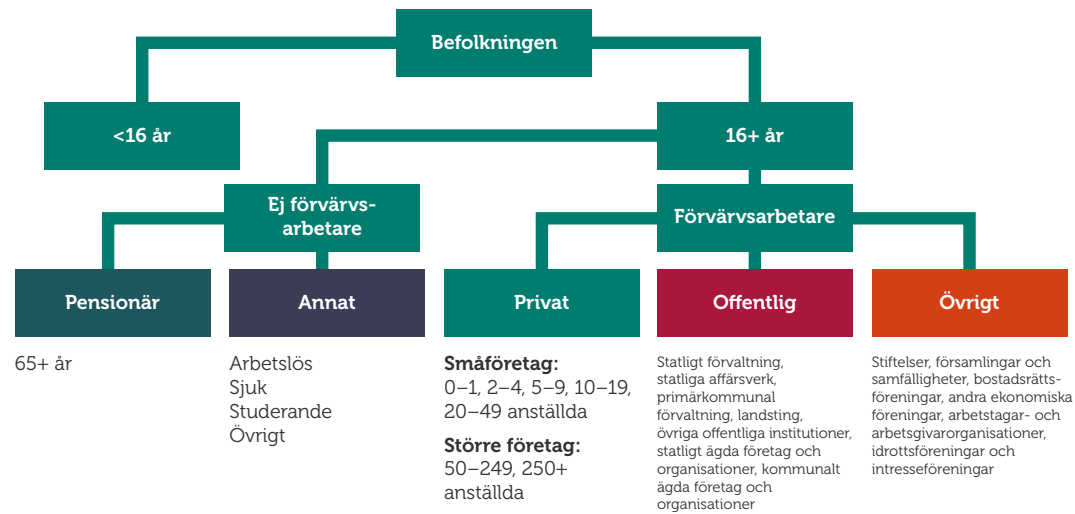
Kommunal inkomstskatt på förvärvsinkomster enligt SCB:s Hushållens ekonomi³ ligger i genomsnitt på 32,19 procent, inklusive skatt till regioner. Totalt för alla 290 kommuner var inkomstskattintäkterna år 2019 nästan 750 miljarder kronor. Det är viktigt att betona att analysen avser kommunens intäkter via kommunalskatten, inte den del av intäkterna som går till regionen, andra intäkter via avgifter och annan kommunal verksamhet eller från det kommunala utjämningsystemet. Inte heller kommunens eventuella bidrag till eller från utjämningsystemet finns med, utan undersökningen avser kommunens "bruttointäkter" via kommunalskatten. Vi är alltså endast intresserade av kommunalskatten, som är 20,7 procent i genomsnitt i riket.⁴ Österåker har landets lägsta skattesats med 17,10 procent, och högsta skattesatsen finns i Dorotea med 23,85 procent. Efter exkludering av regionskatten summerade dessa skatteintäkter till 482 miljarder kronor på riksnivå år 2019. Den totala kommunala inkomstskatten fördelas över kommunens nattbefolkning⁵ (16+ år) enligt sektorerna som visas i figur 6.

³ SCB (2021). Hushållens ekonomi, tabell "Skatter (antal personer, medelvärden och totalsumma) efter region, typ av skatt, kön, ålder och inkomstklass. År 2000 – 2019"

⁴ Procentsatsen avser endast skatten till kommunen, och inte region- eller statliga skatter. Kyrko- och begravningsavgifter ingår inte, och utgifter/intäkter från det kommunala utjämningsystemet ingår inte heller.

⁵ Med förvärvsarbetande nattbefolkning avses den förvärvsarbetande befolkningen redovisad efter bostadens geografiska belägenhet. Benämningen nattbefolkning har således ingenting med arbetstidens förläggning att göra. Personer som är folkbokförda i Sverige och anställda i svenska företag utomlands eller på havet ingår i den regionala redovisningen av nattbefolkning.

Figur 6. Sektorerna som betalar kommunal inkomstskatt

Förvärvsarbetande och ej förvärvsarbetande personer

Statistik om antalet förvärvsarbetande⁶ och ej förvärvsarbetande personer per kommun finns tillgänglig i Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).⁷ Den del av befolkningen som inte förvärvsarbetar är pensionärer eller tillhör sektorn "Annat". Statistik om antalet pensionärer hämtas från SCB, där pensionärer definieras som personer som bor i kommunen och är 65 år eller äldre. Förvärvsarbetande personer som är 65+ år räknas som förvärvsarbetare, och bara de som är ej förvärvsarbetare räknas som pensionärer. Statistik över antalet arbetslösa kommer från Arbetsförmedlingen. Vi räknar med antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i juli 2019.⁸

Arbetsställets sektorstillhörighet

Antalet förvärvsarbetande personer enligt RAMS kan fördelas efter arbetsställets sektorstillhörighet. "Aktiebolag ej offentligt ägda" och "övriga företag, ej offentligt ägda" ingår i sektorn "privat". Resten tillhör "offentligt" eller "övrigt", se figur 1. Statistiken över förvärvsarbetande i privata företag jämförs med statistik från SCB:s Företagsregister över antalet sysselsatta på företagets storleksklass i varje kommun. Utifrån detta kan vi beräkna antalet sysselsatta i småföretag (0–49 anställda) och större företag (50+ anställda).

⁶ Från och med referensår 2019 används en ny datakälla och metod för att klassificera förvärvsarbetande i RAMS. De månatliga arbetsgivardeklarationerna på individnivå (AGI) ersätter de årliga kontrolluppgifterna (KU) och förvärvsarbetande klassificeras numera efter utbetald lön i november. Förvärvsarbetande omfattar både anställda och företagare. Har personen fått en lön i november som överstiger 99 kronor klassificeras personen som förvärvsarbetande. För egenföretagare gäller, liksom tidigare, att de personer som under referensåret har deklarerat för aktiv näringsverksamhet klassificeras som förvärvsarbetande. Även vissa personer som tillfälligt inte är i arbete klassificeras som förvärvsarbetande. Det gäller personer som fått sjuk- eller föräldrapenning under november och som fått en löneutbetalning enligt AGI i anslutning till frånvaron.

⁷ Bytet av källa och metod innebär att jämförelser av statistik avseende rapporten 2019 och tidigare undersökningar måste göras med stor försiktighet.

⁸ Arbetsförmedlingen (2021). Arbetsmarknadsdata, Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i juli 2019.

Utpendlare

För de personer som pendlar ut⁹ finns ingen information om var de arbetar (små eller stora företag eller i den offentliga sektorn). Vi har löst detta genom en modell som bygger på en pendlingsmatris som visar statistik över utpendlare över kommungränser. SCB har detaljerade uppgifter om de som bor i en kommun och pendlar ut till en annan kommun.¹⁰ Utpendlare tillräknas utpendlingskommunernas arbetsställens sektor och storleksklassfördelning efter utpendlingsratio till respektive kommun. På så sätt kan vi beräkna hur många utpendlare som jobbar inom offentliga sektorn, i småföretag och i större företag i en annan kommun. För att illustrera detta ger vi som exempel Kiruna kommun:

Enligt SCB finns 12 254 förvärvsarbetande bland Kirunas nattbefolkning. 11 710 av dessa jobbar i Kiruna, varav 3 202 i privata småföretag i kommunen, och 544 personer pendlar till en annan kommun. Tabell 3 visar i vilka kommuner Kirunas utpendlare arbetar. Flest (131 personer) pendlar till Luleå. SCB statistik på sysselsättningsfördelning i Luleå visar att 53 procent av alla som arbetar i Luleå (inte bara nattbefolkningen) jobbar i privata bolag, och 52 procent av dessa är sysselsatta i privata småföretag. På så sätt kan vi anta att 36 av de 131 utpendlare från Kiruna jobbar i småföretag i Luleå. Vi upprepar samma beräkning för varje kommun där Kirunas utpendlare arbetar och kommer så fram till att 144 personer är sysselsatta i privata småföretag i en annan kommun.

Tabell 3. Exempel beräkning på antal utpendlare som är sysselsatta i småföretag

UTPENDLAR-KOMMUN	UTPENDLARE	ANDEL I PRIVATA FÖRETAG	ANDEL I PRIVATA SMÅFÖRETAG	ANTAL UTPENDLARE I PRIVATA SMÅFÖRETAG
Luleå	131	53%	50%	$131 \times 53\% \times 50\% = 35$
Gällivare	117	49%	64%	$117 \times 49\% \times 64\% = 37$
Stockholm	33	71%	50%	$33 \times 71\% \times 52\% = 12$
Pajala	42	54%	86%	$42 \times 54\% \times 86\% = 20$
Piteå	30	60%	61%	$30 \times 60\% \times 61\% = 11$
Umeå	24	50%	51%	$24 \times 50\% \times 51\% = 6$
Boden	14	47%	71%	$14 \times 47\% \times 71\% = 5$

Totalt jobbar alltså $3\,202 + 144 = 3\,346$ personer av Kirunas nattbefolkning i småföretag. Samma beräkningar gör vi för alla 290 kommuner och för samtliga utpendlingsflöden mellan olika kommuner. Formellt ser beräkningar så här ut:

Totalt antal förvärvsarbetande som bor i kommun x och jobbar i småföretag i kommun x eller kommun n:

$$f(x) = a_x + \sum_{n=1}^{289} (U_n * P_n * S_n)$$

där a_x = antal förvärvsarbetande i privata småföretag i kommun x, U_n = antal utpendlare till kommun n, P_n = andel förvärvsarbetande i privata företag kommun n, S_n = andel förvärvsarbetande i privata småföretag kommun n.

⁹ Utpendling avser personer som bor i en kommun och har sitt förvärvsarbete i en annan kommun.

¹⁰ SCB (2021). Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), tabell "Förvärvsarbetande pendlare 16–74 år över kommungräns (RAMS) efter kommun och kön, ny tidsserie. År 2019".

Genomsnittsinkomst och kommunal inkomstskatt

I nästa led av analysen antar vi att varje förvärvsarbete i kommunen har samma genomsnittsinkomst och betalar genomsnittlig kommunalskatt. Båda dessa uppgifter hämtas från SCB.¹¹ Motsvarande uppgifter för pensionärerna hämtas också från SCB. Nu har vi statistik över antal personer i varje sektor, genomsnittlig förvärvsinkomst för alla grupper och uppgifter om den kommunala skattesatsen. Därmed kan vi beräkna hur mycket kommunal inkomstskatt som betalas per sektor. Resultatet jämförs med faktiska uppgifter om de kommunala skatteintäkterna, så att beräkningen stämmer från båda håll.

Starka indikationer

Beräkningarna ska betraktas som starka indikationer på de olika sektorernas andelar av kommunernas skatteintäkter, snarare än som den exakta sanningen. Samtliga siffror avser år 2019 – vilket är det mest aktuella året för största delen av de statistiska källor som hämtas från SCB och används i analysen. För enskilda kommuner kan givetvis speciella förhållanden som till exempel en betydligt högre lönenivå i ett storföretag påverka bilden. Vår bedömning, efter att ha jämfört våra beräkningar med ett flertal kommunala årsredovisningar, är dock att den tydliga bild som analysen ger av de små företagens avgörande betydelse för flertalet kommuners intäkter från kommunalskatterna är riktig.

Beräkningar i den här versionen av undersökningen Välfärdsskaparna är i stort sett desamma som beräkningarna i tidigare versionen av Välfärdsskaparna som presenterades 2019 och 2017. Jämförelser med tidigare årgångar av Välfärdsskaparna bör dock ske med försiktighet till följd av ett tidsseriebrott i SCB:s RAMS-statistik (Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik)¹².

¹¹ SCB (2021). Hushållens ekonomi, tabell "Skatter (antal personer, medelvärden och totalsumma) efter region, typ av skatt, kön, ålder och inkomstklass. År 2000 – 2019" & SCB (2021). Hushållens ekonomi, tabell "Inkomst av tjänst (antal personer, medelvärden och totalsumma) efter region, kön, ålder och inkomstklass. År 2000 – 2019"

¹² Tidsseriebrottet i statistiken beror på att SCB bytt insamlingsmetod för den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS), till att använda månadsvisa arbetsgivardeklarationer på individnivå jämfört med den tidigare insamlingsmetoden som byggde på årliga kontrolluppgifter. Implementeringen av den nya metoden innebär att det inte är möjligt att hålla isär faktiska förändringar från metodförändringar jämfört med tidigare versioner av Välfärdsskaparna.

APPENDIX

Kommunala skatteintäkter per sektor och kommun

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
1	1	0	Åre	42%	13%	25%	4%	11%	6%
2	2	0	Sorsele	40%	3%	29%	2%	17%	9%
3	5	2	Årjäng	39%	14%	19%	2%	17%	9%
4	3	-1	Österåker	39%	21%	18%	3%	14%	5%
5	13	8	Berg	39%	6%	28%	2%	18%	8%
6	4	-2	Värmdö	38%	21%	19%	3%	12%	6%
7	14	7	Vansbro	38%	12%	25%	2%	17%	5%
8	7	-1	Håbo	37%	21%	22%	2%	14%	3%
9	11	2	Vallentuna	37%	24%	20%	3%	11%	5%
10	8	-2	Tomelilla	37%	14%	19%	4%	17%	9%
11	9	-2	Vaxholm	37%	18%	20%	3%	15%	7%
12	21	9	Älvdalen	37%	7%	26%	6%	18%	6%
13	17	4	Laholm	37%	14%	23%	3%	18%	6%
14	16	2	Haninge	36%	25%	19%	2%	12%	5%
15	12	-3	Ljusdal	36%	9%	25%	3%	18%	9%
16	29	13	Härjedalen	36%	10%	26%	3%	18%	7%
17	24	7	Munkedal	36%	13%	26%	2%	17%	5%
18	22	4	Sunne	36%	11%	27%	4%	16%	7%
19	36	17	Skurup	36%	16%	26%	2%	15%	5%
20	19	-1	Norrtälje	36%	17%	20%	2%	20%	5%
21	95	74	Arjeplog	36%	6%	31%	3%	17%	7%
22	33	11	Strömsund	36%	7%	27%	3%	18%	9%
23	45	22	Nordanstig	36%	12%	25%	3%	18%	8%
24	75	51	Ockelbo	35%	11%	24%	3%	18%	8%
25	26	1	Nynäshamn	35%	18%	21%	2%	17%	6%
26	15	-11	Ödeshög	35%	15%	22%	3%	18%	7%
27	34	7	Orust	35%	14%	22%	3%	21%	5%
28	6	-22	Gnosjö	35%	25%	17%	2%	15%	6%
29	60	31	Krokom	35%	9%	33%	3%	14%	6%
30	18	-12	Sjöbo	35%	16%	23%	3%	16%	7%
31	25	-6	Hörby	35%	15%	24%	3%	14%	8%
32	43	11	Upplands Väsby	35%	28%	17%	2%	13%	4%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
33	27	-6	Borgholm	35%	6%	22%	2%	26%	9%
34	38	4	Valdemarsvik	35%	11%	22%	1%	22%	8%
35	30	-5	Ekerö	35%	21%	19%	4%	12%	9%
36	32	-4	Tyresö	35%	24%	20%	3%	13%	6%
37	46	9	Tanum	35%	12%	23%	2%	20%	8%
38	10	-28	Ydre	35%	10%	25%	2%	19%	9%
39	48	9	Rättvik	35%	8%	26%	3%	23%	6%
40	35	-5	Nacka	34%	27%	17%	4%	12%	5%
41	56	15	Malung-Sälen	34%	12%	27%	3%	16%	7%
42	42	0	Lidingö	34%	23%	17%	3%	15%	7%
43	49	6	Svenljunga	34%	17%	23%	2%	17%	7%
44	28	-16	Osby	34%	17%	23%	3%	17%	6%
45	23	-22	Trosa	34%	19%	22%	3%	19%	2%
46	52	6	Bjurholm	34%	7%	28%	4%	18%	10%
47	41	-6	Täby	34%	27%	16%	3%	14%	6%
48	40	-8	Svalöv	34%	18%	25%	4%	12%	7%
49	63	14	Orsa	34%	11%	29%	3%	18%	6%
50	44	-6	Dorotea	34%	8%	29%	3%	19%	8%
51	31	-20	Gislaved	34%	25%	20%	2%	14%	6%
52	61	9	Mark	34%	16%	27%	2%	15%	6%
53	37	-16	Kungsbacka	33%	22%	23%	3%	14%	5%
54	124	70	Färgelanda	33%	15%	26%	2%	16%	8%
55	64	9	Botkyrka	33%	24%	22%	2%	11%	7%
56	51	-5	Vellinge	33%	22%	18%	3%	18%	6%
57	83	26	Mellerud	33%	9%	27%	2%	19%	8%
58	54	-4	Essunga	33%	16%	23%	2%	16%	9%
59	119	60	Herrljunga	33%	17%	23%	3%	15%	8%
60	81	21	Vara	33%	19%	20%	3%	15%	9%
61	92	31	Torsby	33%	10%	27%	3%	19%	8%
62	55	-7	Huddinge	33%	26%	21%	3%	10%	6%
63	47	-16	Knivsta	33%	21%	26%	4%	10%	6%
64	117	53	Storuman	33%	4%	35%	3%	18%	7%
65	39	-26	Norsjö	33%	8%	29%	2%	18%	10%
66	78	12	Nykvarn	33%	26%	22%	2%	12%	5%
67	65	-2	Vaggeryd	33%	23%	23%	3%	13%	4%
68	53	-15	Lekeberg	33%	16%	29%	3%	14%	6%
69	94	25	Gnesta	33%	16%	24%	5%	17%	6%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
70	66	-4	Bräcke	33%	8%	30%	3%	19%	8%
71	86	15	Sollentuna	33%	29%	18%	3%	12%	6%
72	87	15	Lerum	33%	21%	26%	3%	13%	5%
73	111	38	Klippan	33%	20%	22%	3%	16%	7%
74	59	-15	Enköping	33%	19%	27%	2%	15%	5%
75	76	1	Grästorps	33%	14%	27%	3%	16%	7%
76	107	31	Bollebygd	33%	19%	26%	3%	14%	5%
77	114	37	Dals-Ed	33%	15%	25%	2%	17%	9%
78	57	-21	Sävsjö	33%	16%	25%	3%	16%	7%
79	98	19	Ale	33%	23%	26%	2%	12%	4%
80	100	20	Sundbyberg	33%	32%	20%	3%	9%	3%
81	133	52	Bollnäs	33%	12%	27%	3%	18%	8%
82	50	-32	Uppvidinge	33%	22%	21%	2%	16%	6%
83	105	22	Trelleborg	32%	18%	26%	2%	16%	5%
84	62	-22	Ragunda	32%	9%	28%	2%	20%	9%
85	91	6	Sala	32%	13%	29%	2%	17%	6%
86	73	-13	Åtvidaberg	32%	18%	24%	2%	18%	6%
87	67	-20	Hultsfred	32%	14%	24%	2%	18%	8%
88	84	-4	Östra Göinge	32%	16%	24%	4%	17%	7%
89	171	82	Storfors	32%	11%	25%	4%	21%	7%
90	123	33	Vindeln	32%	12%	27%	3%	18%	7%
91	101	10	Söderköping	32%	16%	25%	3%	18%	7%
92	103	11	Lilla Edet	32%	23%	24%	2%	13%	5%
93	110	17	Hjo	32%	12%	27%	3%	19%	7%
94	79	-15	Bjuv	32%	24%	21%	2%	14%	7%
95	115	20	Kil	32%	14%	29%	3%	17%	5%
96	68	-28	Ulricehamn	32%	21%	24%	2%	15%	6%
97	109	12	Kungälv	32%	23%	25%	3%	14%	3%
98	89	-9	Värnamo	32%	21%	25%	2%	14%	6%
99	77	-22	Örkelljunga	32%	21%	22%	3%	17%	6%
100	74	-26	Gagnef	32%	15%	29%	3%	17%	5%
101	97	-4	Kävlinge	32%	21%	25%	3%	13%	5%
102	116	14	Salem	32%	22%	23%	3%	13%	6%
103	122	19	Säffle	32%	13%	23%	4%	20%	8%
104	69	-35	Hylte	32%	21%	22%	3%	15%	7%
105	70	-35	Vilhelmina	32%	6%	33%	4%	17%	8%
106	168	62	Övertorneå	32%	3%	27%	5%	22%	11%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
107	127	20	Strängnäs	32%	21%	23%	3%	17%	4%
108	108	0	Upplands-Bro	32%	25%	23%	3%	12%	6%
109	72	-37	Markaryd	32%	22%	21%	2%	18%	5%
110	85	-25	Gotland	32%	11%	29%	4%	18%	6%
111	113	2	Säter	32%	13%	30%	2%	17%	6%
112	179	67	Ånge	32%	12%	29%	2%	17%	9%
113	158	45	Pajala	31%	7%	29%	3%	21%	9%
114	132	18	Robertsfors	31%	9%	29%	5%	17%	8%
115	71	-44	Vimmerby	31%	19%	24%	2%	16%	7%
116	147	31	Nordmaling	31%	13%	28%	4%	19%	5%
117	88	-29	Öckerö	31%	16%	25%	4%	17%	6%
118	90	-28	Tjörn	31%	17%	23%	2%	20%	7%
119	121	2	Jokkmokk	31%	5%	36%	5%	17%	6%
120	102	-18	Höör	31%	15%	27%	6%	15%	6%
121	82	-39	Tingsryd	31%	17%	24%	3%	18%	7%
122	120	-2	Ystad	31%	15%	26%	3%	20%	5%
123	128	5	Simrishamn	31%	11%	19%	4%	27%	9%
124	130	6	Lomma	31%	22%	25%	3%	15%	5%
125	126	1	Åstorp	31%	25%	22%	2%	13%	7%
126	129	3	Stenungsund	31%	24%	24%	2%	14%	5%
127	131	4	Alingsås	31%	18%	27%	3%	16%	5%
128	96	-32	Kinda	31%	15%	25%	4%	18%	7%
129	93	-36	Falkenberg	31%	23%	20%	4%	17%	5%
130	134	4	Torsås	31%	13%	26%	2%	19%	8%
131	104	-27	Älvsbyn	31%	13%	29%	3%	17%	7%
132	136	4	Askersund	31%	17%	25%	2%	19%	6%
133	125	-8	Vårgårda	31%	22%	25%	3%	13%	6%
134	137	3	Aneby	31%	17%	26%	3%	14%	8%
135	99	-36	Mora	31%	15%	29%	3%	18%	5%
136	148	12	Laxå	31%	15%	26%	1%	20%	7%
137	140	3	Åsele	31%	5%	32%	3%	20%	9%
138	112	-26	Leksand	31%	15%	24%	4%	20%	6%
139	141	2	Tibro	31%	17%	27%	2%	16%	6%
140	164	24	Arvidsjaur	31%	5%	37%	3%	16%	8%
141	80	-61	Höganäs	31%	19%	22%	2%	21%	6%
142	149	7	Hässleholm	31%	17%	27%	3%	16%	7%
143	182	39	Högsby	30%	10%	28%	3%	18%	9%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
144	188	44	Överkalix	30%	5%	32%	3%	22%	8%
145	58	-87	Strömstad	30%	19%	23%	1%	17%	10%
146	145	-1	Staffanstorp	30%	24%	26%	3%	14%	3%
147	20	-127	Heby	30%	20%	25%	3%	16%	6%
148	187	39	Bengtstors	30%	14%	26%	2%	20%	8%
149	139	-10	Eslöv	30%	19%	28%	3%	13%	7%
150	160	10	Svedala	30%	23%	27%	3%	13%	4%
151	154	3	Forshaga	30%	13%	30%	3%	17%	6%
152	155	3	Järfälla	30%	28%	21%	2%	14%	5%
153	135	-18	Sölvesborg	30%	15%	28%	4%	18%	5%
154	106	-48	Danderyd	30%	28%	14%	3%	15%	10%
155	142	-13	Tierp	30%	16%	28%	2%	16%	7%
156	169	13	Vetlanda	30%	21%	23%	3%	16%	7%
157	159	2	Sigtuna	30%	31%	19%	3%	12%	6%
158	161	3	Ljungby	30%	18%	27%	2%	16%	7%
159	138	-21	Varberg	30%	19%	27%	4%	16%	4%
160	173	13	Eda	30%	16%	20%	2%	17%	14%
161	143	-18	Ängelholm	30%	22%	23%	3%	17%	5%
162	191	29	Malå	30%	11%	33%	2%	17%	8%
163	118	-45	Gullspång	30%	13%	25%	2%	21%	9%
164	153	-11	Boxholm	30%	19%	26%	2%	18%	5%
165	157	-8	Åmål	30%	12%	29%	3%	19%	7%
166	167	1	Tranås	30%	22%	23%	2%	16%	6%
167	170	3	Sotenäs	30%	16%	23%	3%	24%	5%
168	162	-6	Töreboda	30%	17%	25%	3%	17%	9%
169	185	16	Motala	30%	17%	28%	3%	17%	6%
170	174	4	Mullsjö	30%	22%	24%	3%	16%	5%
171	165	-6	Tidaholm	29%	18%	27%	3%	15%	8%
172	152	-20	Tranemo	29%	25%	21%	2%	16%	6%
173	144	-29	Ovanåker	29%	19%	24%	2%	18%	7%
174	166	-8	Arvika	29%	15%	28%	3%	18%	7%
175	146	-29	Stockholm	29%	29%	19%	4%	11%	7%
176	172	-4	Nora	29%	16%	28%	2%	19%	5%
177	176	-1	Flen	29%	14%	25%	3%	22%	8%
178	156	-22	Alvesta	29%	18%	28%	2%	16%	7%
179	175	-4	Härryda	29%	26%	26%	2%	11%	5%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
180	203	23	Partille	29%	24%	28%	3%	12%	4%
181	181	0	Östhammar	29%	18%	28%	2%	18%	5%
182	150	-32	Vingåker	29%	14%	28%	3%	19%	8%
183	151	-32	Habo	29%	23%	29%	3%	12%	5%
184	180	-4	Lycksele	29%	10%	37%	3%	16%	6%
185	163	-22	Helsingborg	29%	27%	22%	2%	14%	5%
186	177	-9	Lidköping	29%	17%	29%	3%	16%	6%
187	186	-1	Lessebo	28%	16%	28%	3%	18%	7%
188	192	4	Sollefteå	28%	8%	33%	3%	19%	9%
189	196	7	Mörbylånga	28%	15%	29%	2%	20%	5%
190	190	0	Vadstena	28%	14%	25%	3%	23%	6%
191	183	-8	Piteå	28%	18%	29%	3%	16%	6%
192	194	2	Uddevalla	28%	17%	32%	3%	16%	5%
193	209	16	Vännäs	28%	12%	36%	4%	14%	6%
194	193	-1	Kumla	28%	19%	31%	2%	14%	6%
195	178	-17	Grums	28%	20%	24%	3%	18%	7%
196	204	8	Nässjö	28%	18%	30%	3%	15%	7%
197	195	-2	Hedemora	28%	16%	27%	4%	18%	7%
198	221	23	Munkfors	28%	16%	28%	4%	20%	4%
199	198	-1	Bromölla	28%	20%	27%	3%	18%	5%
200	211	11	Ljusnarsberg	28%	17%	24%	2%	21%	9%
201	184	-17	Arboga	28%	18%	28%	2%	19%	6%
202	207	5	Kalix	28%	15%	28%	3%	19%	8%
203	214	11	Perstorp	28%	22%	23%	2%	16%	9%
204	189	-15	Smedjebacken	28%	18%	27%	2%	20%	5%
205	197	-8	Falköping	28%	19%	28%	4%	15%	7%
206	206	0	Solna	28%	32%	21%	3%	11%	6%
207	238	31	Burlöv	27%	26%	26%	2%	14%	5%
208	223	15	Skara	27%	21%	25%	4%	15%	8%
209	199	-10	Söderhamn	27%	13%	30%	3%	20%	7%
210	220	10	Kramfors	27%	14%	27%	3%	20%	9%
211	208	-3	Lindesberg	27%	18%	28%	2%	18%	6%
212	217	5	Kungsör	27%	18%	29%	1%	19%	6%
213	201	-12	Kristianstad	27%	18%	29%	3%	16%	6%
214	210	-4	Norberg	27%	17%	28%	2%	19%	7%
215	212	-3	Timrå	27%	20%	28%	3%	16%	6%
216	202	-14	Hagfors	27%	16%	26%	3%	21%	7%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
217	200	-17	Örnsköldsvik	27%	19%	27%	3%	17%	7%
218	215	-3	Möndal	27%	28%	27%	3%	11%	4%
219	219	0	Hudiksvall	27%	17%	29%	3%	18%	7%
220	225	5	Landskrona	27%	24%	25%	3%	16%	5%
221	228	7	Mariestad	27%	17%	30%	2%	18%	6%
222	237	15	Haparanda	27%	10%	26%	4%	20%	13%
223	222	-1	Emmaboda	26%	21%	24%	4%	19%	6%
224	213	-11	Nybro	26%	20%	27%	3%	17%	6%
225	234	9	Västervik	26%	13%	33%	2%	20%	5%
226	216	-10	Borås	26%	24%	28%	2%	14%	6%
227	242	15	Södertälje	26%	33%	19%	4%	13%	5%
228	230	2	Götene	26%	24%	23%	3%	17%	8%
229	233	4	Halmstad	26%	22%	29%	3%	15%	5%
230	245	15	Östersund	26%	15%	36%	3%	15%	5%
231	205	-26	Hammarö	26%	19%	33%	3%	14%	5%
232	241	9	Skellefteå	26%	18%	31%	4%	16%	6%
233	254	21	Kristinehamn	26%	17%	29%	3%	19%	6%
234	258	24	Surahammar	26%	26%	24%	2%	18%	4%
235	263	28	Mönsterås	26%	16%	26%	6%	18%	7%
236	247	11	Vänernborg	26%	16%	33%	2%	17%	6%
237	246	9	Hallsberg	26%	21%	30%	2%	16%	6%
238	229	-9	Karlshamn	26%	16%	31%	4%	18%	6%
239	236	-3	Falun	26%	18%	34%	2%	16%	4%
240	224	-16	Katrineholm	26%	20%	29%	2%	17%	6%
241	232	-9	Kalmar	25%	20%	32%	3%	15%	5%
242	231	-11	Norrköping	25%	24%	29%	2%	14%	5%
243	226	-17	Hallstahammar	25%	25%	27%	2%	17%	4%
244	227	-17	Mjölby	25%	28%	26%	2%	14%	4%
245	252	7	Älmhult	25%	35%	19%	2%	12%	6%
246	251	5	Degerfors	25%	19%	26%	2%	20%	7%
247	257	10	Karlstad	25%	21%	31%	4%	15%	4%
248	240	-8	Västerås	25%	28%	25%	3%	15%	4%
249	218	-31	Nyköping	25%	21%	28%	3%	18%	4%
250	235	-15	Avesta	25%	21%	26%	3%	18%	7%
251	261	10	Skinnskatteberg	25%	19%	26%	2%	21%	7%
252	255	3	Lysekil	25%	18%	27%	2%	22%	7%
253	271	18	Gällivare	25%	14%	38%	2%	14%	7%

PLACERING 2021	PLACERING 2019	UTVECKLING	KOMMUN	SMÅ FÖRETAG	STÖRRE FÖRETAG	OFFENTLIGT	ÖVRIGA ORG.	PENSIONÄRER	ANNAT
254	264	10	Filipstad	25%	16%	28%	3%	21%	7%
255	244	-11	Växjö	25%	23%	31%	3%	14%	4%
256	253	-3	Älvkarleby	25%	20%	30%	3%	18%	4%
257	249	-8	Malmö	25%	26%	27%	3%	12%	6%
258	239	-19	Uppsala	25%	21%	33%	4%	14%	4%
259	256	-3	Jönköping	25%	25%	29%	3%	14%	5%
260	260	0	Eksjö	24%	14%	36%	3%	17%	6%
261	267	6	Ronneby	24%	16%	32%	2%	18%	7%
262	259	-3	Eskilstuna	24%	23%	30%	2%	15%	6%
263	266	3	Hällefors	24%	18%	28%	2%	22%	6%
264	243	-21	Göteborg	24%	29%	26%	3%	12%	6%
265	248	-17	Karlsborg	24%	11%	33%	3%	20%	9%
266	262	-4	Sundsvall	24%	22%	30%	3%	16%	6%
267	250	-17	Gävle	24%	22%	31%	3%	15%	5%
268	270	2	Härnösand	24%	12%	34%	4%	20%	6%
269	269	0	Boden	24%	12%	38%	3%	17%	6%
270	265	-5	Köping	24%	24%	28%	2%	17%	6%
271	268	-3	Trollhättan	23%	24%	32%	2%	14%	5%
272	272	0	Båstad	23%	24%	17%	3%	26%	7%
273	274	1	Borlänge	23%	23%	31%	3%	15%	5%
274	280	6	Karlskoga	23%	24%	27%	3%	18%	5%
275	285	10	Kiruna	22%	12%	45%	3%	13%	6%
276	284	8	Sandviken	22%	26%	26%	2%	17%	6%
277	276	-1	Luleå	22%	21%	34%	3%	15%	5%
278	277	-1	Ludvika	22%	26%	26%	2%	18%	6%
279	273	-6	Linköping	22%	28%	29%	2%	13%	5%
280	282	2	Karlskrona	22%	19%	36%	2%	15%	6%
281	287	6	Finspång	22%	29%	25%	2%	18%	5%
282	278	-4	Lund	21%	22%	33%	4%	15%	5%
283	275	-8	Örebro	21%	24%	34%	3%	14%	5%
284	286	2	Hofors	21%	26%	26%	2%	19%	6%
285	279	-6	Umeå	21%	20%	37%	4%	13%	5%
286	283	-3	Olofström	21%	27%	24%	2%	18%	7%
287	281	-6	Skövde	21%	26%	32%	3%	14%	6%
288	288	0	Fagersta	20%	26%	26%	3%	18%	7%
289	289	0	Oskarshamn	19%	29%	26%	3%	17%	6%
290	290	0	Oxelösund	17%	26%	26%	2%	21%	7%

Häng med i debatten
och följ *@foretagarna*
på Twitter, Instagram,
LinkedIn och Facebook!

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 106 67 Stockholm
foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 – 406 17 00